15 JAAR P10

samenwerkingsverband
plattelandsgemeenten

Krant van het Platteland
nummer 7 - januari 2024

DE KRANT VAN HET PLATTELAND

Oplossingen voor de grote uitdagingen in Nederland!

Lees, hoor en zie hoe de kracht van het platteland kan bijdragen aan een **eerlijker, mooier** en **energieker** Nederland

Ik kijk met veel plezier terug op een mooie viering van het 15-jarig bestaan van de P10. Op 6 december ontmoetten we elkaar op de wintersessie in Druten. Alleen de locatie was de reis al waard! De Bogerd is een gastvrije congreslocatie met een prachtige integratie van een dagbestedingslocatie.

En wat was het goed om elkaar weer te treffen! Een dag is eigenlijk te kort om iedereen te spreken en met elkaar te delen hoe we werken aan ons mooie platteland. We hebben veel te danken aan de initiatiefnemer van de P10: Henk Aalderink. Maar ook aan al die andere P10 gemeenten van het eerste uur en later. Samen máken wij de P10: HET platform voor kennisdeling en belangenbehartiging van het grootschalig platteland.

En kennis is ook op 6 december weer gedeeld: in gesprekken, maar ook in inspirerende workshops. Natuurlijk hebben wij de dag gebruikt om een boodschap af te geven richting Den Haag waar diezelfde dag de nieuwe Kamerleden geïnstalleerd werden. Naast een videoboodschap die gedeeld is via LinkedIn, hebben alle nieuwe Kamerleden een felicitatiekaart gekregen met op de voorkant de prachtige foto van de winnaar van de fotowedstrijd.

We keken ook vooruit. Vooruit naar onze rol als plattelandsgemeenten binnen de landelijke politiek. Welke positie nemen we in? En hoe werken we samen met Den Haag aan de uitdagingen op het gebied van wonen, zorg, welzijn, duurzaamheid en de transitie van de landbouw?

Ik wens u veel plezier met het lezen van deze Krant van het Platteland. Zowel inhoudelijk als visueel is het de moeite waard. Artikelen over de behaalde resultaten en de inzet van de P10, interviews met Kamerleden uit de regio en foto's van de fotowedstrijd en ons prachtige platteland wisselen elkaar af.

Ellen Nauta
Voorzitter P10

Gemeente Buren is de 32-ste gemeente bij P10

Met de toetreding van de gemeente Buren bestaat P10 vanaf 1 januari 2024 uit 32 plattelandsgemeenten. Buren bestaat, naast het gelijknamige beroemde vestingstadje, uit vijftien kernen, waarvan Lienden met een kleine 6.000 inwoners de grootste is.
Buren ligt in het zuid-westen van Gelderland. De voornaamste reden om toe te treden tot P10, is dat Buren haar belangen als plattelandsgemeente onvoldoende behartigt weet in Den Haag.
Burgemeester Hans Martijn Ostendorp:

"Gemeente Buren is een typische plattelandsgemeente. Gelegen in de fruitstreek, met kleine gemeenschappen waarin oog is voor elkaar. Tegelijkertijd zien we opgaven waarin veel plattelandsgemeenten zich herkennen. Leefbaarheid in de kernen, bereikbaarheid en de rol van het openbaar vervoer, het behoud van voorzieningen en een vitaal platteland. Juist vanwege deze gezamenlijke uitdagingen zien wij de absolute meerwaarde van een goede samenwerking tussen plattelandsgemeenten in Nederland. Wij zijn daarom blij en verheugd deel uit te mogen maken van P10 en op die manier ons steentje bij te dragen aan onze gedeelde toekomst!"

Inwoners	Kernen	Km²
27 719	**15**	**143**

| In het kort

Ons uitgangspunt

Het Nederlandse platteland is prachtig en krachtig. Het heeft rust, ruimte, natuur-schoon en cultureel landschap. Op het platteland bouwen mensen met elkaar aan krachtige gemeenschappen. Het platteland is echter ook kwetsbaar. De maatschappelijke waarde van het platteland versterken en gelijke kansen voor iedereen in Nederland, waar je ook woont. **Daar staan we als P10 voor.**

1.105.259 +27.719
inwoners

706 +15
kernen

6
bestuurders in het Dagelijk Bestuur

32 grote plattelandsgemeenten

Berkelland, Schouwen-Duiveland, Opsterland, Westerveld, Borger-Odoorn, Hof van Twente, Hollands Kroon, Ooststellingwerf, Peel en Maas, Sluis, Hulst, Aa en Hunze, Bronckhorst, Medemblik, Goeree Overflakkee, Midden-Drenthe, Twenterand, De Fryske Marren, Het Hogeland, Horst aan de Maas, Westerkwartier, Altena, Dinkelland, Tubbergen, West Betuwe, Leudal, De Wolden, Noardeast-Fryslân, Westerkwartier, Veere, Dalfsen, Buren

P10 | In het kort

We werken vanuit de thema's:

Leefbaar, Duurzaam, Sociaal én Maatwerk.

P10 | In het kort

Onze samenwerkingspartners

| In het kort

De relatie tussen voorzieningen en vitaliteit

Op het platteland is de bereidheid om samen de mouwen op te stropen voor de leefbaarheid in het eigen dorp nog sterk aanwezig. Nu al zien we dat verantwoordelijkheden verschuiven, bijvoorbeeld als inwoners opstaan om voorzieningen over te nemen. Maar kan dat straks – door vergrijzing en ontgroening - ook nog steeds?

Hier willen P10 gemeenten zich goed op voorbereiden en zien kansen in de op te stellen toekomstagenda's in het kader van 'Elke regio telt'. Voorzieningen staan niet op zichzelf, maar moeten in samenhang worden bezien met de vitaliteit van plattelandsgemeenschappen. De vernieuwing van het regionale beleid zal dus gevoed moeten worden met kennis over wat van belang is voor de vitaliteit van plattelandsgemeenschappen.

Met wetenschappers, het ministerie van BZK, de K80, LVKK, adviesraden, en andere experts is een eerste inventarisatie gemaakt van voorzieningen die bijdragen aan de vitaliteit van een dorp en het belang van nabijheid en bereikbaarheid. Daarbij is ook nagedacht over schaalniveau waarop voorzieningen nodig zijn, in het eigen dorp, in de gemeente of de regio. En wat zijn de keteneffecten (samenhang tussen voorzieningen)?

Samen met het ministerie van BZK wordt nu verder gewerkt aan een analysekader dat behulpzaam is bij het opstellen van de toekomstagenda's.

Met het ministerie van BZK wordt ook samengewerkt in het kader van de zogenaamde Towndeals. Met de Towndeals wordt aan de hand van relevante projecten door inwoners, bedrijven en overheden samengewerkt aan oplossingen voor het platteland. Vanuit de P10 doen de gemeenten Bronckhorst, Noardeast-Fryslân en het Hogeland mee.

Voorbeelden van dorpskracht

Vledder, gemeente Westerveld

De Vereniging Dorpsbelang Vledder ontwikkelt - in opdracht van haar leden - initiatieven die ertoe bijdragen dat mensen met plezierig in Vledder kunnen blijven wonen. De vereniging wil er zo voor zorgen dat mensen – ook als ze te maken krijgen met toenemende beperkingen als gevolg van ziekte, handicap en/of veroudering - deel kunnen blijven uitmaken van de dorpsgemeenschap met al haar sociale activiteiten.

In 2014 stelde de vereniging een zorgvisie op. Drie jaar later kwam er een visie op levensloopbestendig wonen. Met deze basis realiseerde Stichting Onderdak Vledder het energie neutrale woonzorgcentrum De Borgstee. Het heeft 16 koop- en 16 huurappartementen. Daarnaast zijn er drie logeerruimten voor een kortdurend verblijf, bijvoorbeeld voor mensen die herstellen na een ziekenhuisopname. De appartementen zijn zodanig ingericht dat er 24-uurszorg mogelijk is. Inwoners van Vledder en omgeving hebben voorrang op het huren van de appartementen.

Grijpskerk, gemeente Westerkwartier

Door een mooie samenwerking tussen het Multifunctioneel Centrum, de dorpscoöperatie en de zorgaanbieder Noord Nederlandse Coöperatie van Zorgorganisaties werd MFC De Nieuwe Wierde gebouwd. Hier heeft de ouderenzorg voor de regio onderdak. Er is ook een filiaal van de bibliotheek en het historisch archief geopend. Het dorp heeft nu een modern zalencentrum in combinatie met een ontmoetingsplek en dorpsloket waar de inwoners met hun vragen terecht kunnen.

Exloo, gemeente Borger-Odoorn

De Dorpsraad van Exloo stelde in 2020 in samenwerking met B+O Architecten een ontwikkelvisie voor haar dorp op. Zij stellen vijf kernwaarden vast: Cittaslow, dorpshart, ondernemen, toerisme en sport en bewegen. In dat licht selecteerde Exloo 12 projecten die zij een kwaliteitsimpuls willen geven in de periode van 2020 tot 2045.

De recente start van de bouw van Het Hallenhoes is een mooi resultaat. Door een grote brand ging het monumentale Bebinghehoes in het centrum van Exloo in 2017 verloren. Op initiatief van meer dan 80 inwoners is een plan gemaakt om een nieuw hart voor het dorp te ontwikkelen. In het Hallenhoes komt een Open Science Hub voor de jeugd, een toeristisch informatiepunt en plek voor allerlei culturele en dorpsactiviteiten.

Dokkum, gemeente Nordeast-Fryslân

Bij Bowinn komen kennis en innovatie samen. Bowinn is de plek waar ondernemers, studenten en onderzoekers samen werken aan toekomstige oplossingen voor de bouw- en leefomgeving. De bouwcampus is een broedplaats, innovatiewerkplaats en onderzoekcentrum met een open karakter. Kennis en ervaring wordt er gebracht en gedeeld. De focus ligt op innovaties die alle (bouw)sectoren raken, in de volle breedte. Ondernemers, overheden en onderwijs leren elkaar hier kennen en inspireren. Bowinn faciliteert ook op locatie, zo kunnen ondernemers ook in eigen huis te werken aan innovatieve projecten.

Van de regio naar Den Haag

Maar liefst 44 kandidaten uit een P10-gemeente telde de lijst voor de laatste Tweede Kamer verkiezingen. Vier van hen haalden de Kamer. Aant Jelle Soepboer (Noardeast-Fryslân, NSC) en Wim Meulenkamp (Hof van Twente, VVD) waren als wethouder actief in hun gemeente. Eline Vedder woont in de gemeente De Wolden en stond als nummer 2 op de lijst van het CDA. Raymond de Roon (PVV) woont in de gemeente Sluis.

“Met bescheidenheid kom je er niet in Den Haag”

Al wandelend in het Drentse Ruinerwold delen burgemeester Inge Nieuwenhuizen van De Wolden en Tweede Kamerlid Eline Vedder hun passie voor het platteland én de politiek.

Nieuwenhuizen verhuisde twee jaar geleden vanuit de Randstad naar De Wolden. Vedder maakte na de verkiezingen in mei 2023 de omgekeerde beweging. Haar leven speelt zich door de week voor een groot deel af in Den Haag.

Burgemeester Inge Nieuwenhuizen: ‘Dagelijks heb ik contact met veel inwoners. Zo heb ik de tradities en mores leren kennen. Als vertegenwoordiger van de gemeentelijke overheid sta je letterlijk en figuurlijk tussen de mensen. Hoe ervaar jij dat, als lid van de Tweede Kamer?’

Eline Vedder: “Ik ben enorm gek met het platteland. Het is fijn en eervol dat ik de inwoners mag vertegenwoordigen in Den Haag. Omdat ik zie hoe nodig dat is. In elk debat merk ik hoe ondervertegenwoordigd het landelijk gebied is. De stem van het platteland moet meedoen in de Tweede Kamer. Men kan er zich geen voorstelling van maken. Bijvoorbeeld dat ambulancebroeders zich een soort lange-afstand-chauffeur voelen, in plaats van zorgverlener, door de herindeling van ziekenhuiszorg. Of dat het openbaar vervoer vaak geen optie als vervanging van de auto is. Dat jonge boeren wel een nieuwe

richting willen inslaan, maar niet de kaders hebben om dat te doen. Daar heb je in de Randstad geen gevoel bij. Sommigen zeggen: dat weten ze nu wel. Maar blijkbaar is het nodig om dat keer op keer te doen."

Nieuwenhuizen: "Tradities die in het DNA van het platteland zitten, zoals paasvuren en motorcross, dreigen ten onder te gaan in grotere discussies over stikstof, landschap en water. Ik ervaar het nu ook: de afstand tussen Den Haag en het platteland is groter dan andersom. Hoe zouden we die stem nog meer kunnen laten horen als P10-gemeenten?"
Vedder snapt direct wat Inge Nieuwenhuizen bedoelt. 'Ik vind dat we in het noorden te bescheiden zijn', zegt ze. 'Dat past bij onze cultuur en dat is mooi, maar daar kom je er niet mee in Den Haag. We sneeuwen onder in de lobbykracht van bepaalde sectoren. Het samen optrekken, dat kan beter."

Nieuwenhuizen: "Ik ben verrast door de verbinding tussen mensen op het platteland. En ik ben trots op het niveau van inwonerparticipatie. Mensen zijn betrokken en hebben iets voor een ander over. Met naoberschap wordt nog steeds veel opgelost. Samen dingen ontwikkelen die voor iedereen goed zijn, leidt tot brede welvaart. Inwoners kunnen dat. In De Wolden ligt bijvoorbeeld een glasvezelnet. Door inwoners zelf geregeld."
Eline haakt daar enthousiast op in. "Prachtig! Hoe kunnen we naar een WIJ samenleving bewegen? Hoe je op lokaal niveau vertrouwen geeft, dat mogen we Den Haag wel eens laten zien. Landelijk beleid wordt nog te vaak gemaakt vanuit wantrouwen. Ik zou willen dat we in Den Haag niet alleen vragen wat we nodig hebben, maar laten zien wat we te bieden hebben!"

Dezelfde aanpak voor elk gebied?

Dat werkt niet volgens Wim Meulenkamp

Wim Meulenkamp is wethouder van de gemeente Hof van Twente en stond nummer 21 op de VVD lijst voor de Tweede Kamerverkiezingen. Hij is op 6 december geïnstalleerd als lid van de Tweede Kamer. P10-voorzitter Ellen Nauta, burgemeester van de gemeente Hof van Twente, in gesprek met haar voormalig wethouder

Ik spreek Wim voor de verkiezingen als hij nog volop bezig is als wethouder, maar ook al aandacht moet geven aan zijn mogelijke Kamerlidmaatschap.

Wim, wat ga jij meenemen in jouw rugzak naar Den Haag?
Als je jarenlang wethouder bent van een gemeente als Hof van Twente, kom je erachter dat maatwerk enorm belangrijk is. Dát zou vanuit het Rijk veel meer gestimuleerd moeten worden. De P10-gemeenten delen dat ook met elkaar. Oost-Groningen vergt een andere aanpak dan West-Friesland en de Randstad een andere aanpak dan Twente. We moeten inzetten op maatwerk omdat we anders vastlopen in onze eigen wet-en regelgeving.

Neem de stikstofaanpak. Die kun je niet anders dan gebiedsgericht aanpakken. In Zuid-Oost Twente werken we als 5 gemeenten met de boeren, met de landgoedeigenaren, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, LTO en met de waterschappen aan hetzelfde plan. We stellen de doelen niet ter discussie, die zijn voor ons het kader. Maar ze kunnen alleen worden behaald, als we maatwerk toepassen. En als er perspectief wordt geboden want met perspectief wordt men enthousiast. Je moet weten waaraan en waarvoor je werkt!

De P10 merkt dat departementen niet altijd goed met elkaar samenwerken. Dat maakt het lastig om integraal te kijken en te werken aan zo'n perspectief. Kun je daar als Kamerlid iets aan doen?
Ik hoop van wel. Je begint natuurlijk bij je eigen partij, maar probeert zoveel mogelijk partijen warm te krijgen voor een integrale benadering. Als dan een Kamermeerderheid zich uitspreekt voor maatwerk en gebiedsgericht werken, dan zal de beweging in de departementen toch volgen, lijkt mij. Zo zullen meer overheidstaken ook weer belegd moeten worden in de regio. Vroeger zat LNV in Deventer en daar zaten mensen die wisten hoe landbouw op arme zandgronden werkt. Nu moet ik naar Den Haag om zaken te bespreken. Als je niet met elkaar praat dan begrijp je elkaar niet meer.

Dat is te veel gebeurd de afgelopen jaren. Dat geldt zowel voor Den Haag richting de regio als andersom. Ik heb mij niet voor niets verkiesbaar gesteld. Ik ga vanuit de regio naar Den Haag omdat ik zelf misschien wel iets heb laten liggen. Ik verwacht dat de verschillen minder groot zijn als we denken.

Kun jij vanuit jouw achtergrond in Den Haag ook nog iets voor de agenda van de P10 betekenen?
Daar zal ik me zeker hard voor maken. Hoeveel ik daadwerkelijk kan betekenen moet ik daar uitvinden. Als wethouder zit je dicht bij je inwoners en kun je snel schakelen. Het landelijk gebied zit in mijn hart dus neem ik dat altijd mee. Mijn ouders komen allebei van de boerderij. Ik heb in Groningen gestudeerd en ben afgestudeerd in Wageningen. Landbouw wordt nu als probleem gezien, maar het is ook de oplossing voor veel problemen die nu op ons afkomen, denk alleen al aan voedselzekerheid in de gehele wereld. Ik was op werkbezoek bij Seed Valley in West-Friesland. Ze werken hier op een zeer innovatieve manier aan zaadveredeling en daarmee aan deze voedselzekerheid. Onze landbouw is op veel vlakken toonaangevend in de wereld. Daar mogen we zuiniger op zijn.

Arjen van Gijssel blijft in Berkelland

CDA-wethouder Arjen van Gijssel (Berkelland, CDA) stond als nummer 26 op de lijst van het CDA. Hij kwam niet in de Kamer en blijft wethouder. Van Gijssel kent Den Haag, heeft laten zien dat hij de politiek in beweging kan zetten en staat voor de regio. “Bij toekomstig beleid moet men zich ieder keer eerst afvragen wat het doet met het platteland. Onderzoek heeft uitgewezen dat er onvrede heerst in de regio over Den Haag. Ook in ‘mijn Achterhoek’. Terwijl ander onderzoek laat zien dat we tot de regio’s behoren waar mensen het gelukkigst zijn. We zijn 'ongeziene' periferie waar Den Haag nog wat van kan leren.

Van Gijssel vindt dat plattelanders nog vaak te bescheiden zijn. “Plattelanders hebben veel in hun mars. Dat uit zich in gemeenschapszin – noaberschap – het is hier uitgevonden. Als hier een café sluit kopen inwoners de voorziening zelf op om het te behouden. We lossen het in de regio zelf op. Den Haag kan daar veel van leren. Het platteland doet ertoe en daar zet ik mij voor in”.

Gezicht van een leefbaar platteland

Winnaars Henk Aalderinkprijs

Wat is het gezicht van een leefbaar platteland? Dat was de centrale vraag in de Henk Aalderinkprijs 2023, de fotowedstrijd die P10 organiseerde als eerbetoon aan haar oprichter.

Meer dan 80 foto's werden ingestuurd. De jury bestond uit Ivo Hutten (professioneel fotograaf), Saskia Fransen (programmaleider elke regio telt) en Lydia van Santen (strategisch adviseur P10 en hobbyfotograaf). Zij kozen de foto van **Erika Klein Kranenbarg** unaniem als winnaar.

"De winnende foto geeft een prachtig beeld van de band tussen kinderen en dieren op het platteland. Daarnaast is het verhaal achter de foto erg inspirerend. Het opent het gesprek over de toekomst van de landbouw. De foto maakt deel uit van een serie die fotograaf Erika Klein Kranenbarg begon naar aanleiding van gespekjes met haar zoon. Die stelde vragen als: *'Waar moeten opa en oma naar toe, als ik geen boer kan worden? En liggen jullie daar wel eens wakker van?'* Daarop besloot Erika 50 boerengezinnen te bezoeken met de boerenpet van haar opa. Ze stelde vragen als: wat doet deze onzekerheid nou met de kinderen uit boerengezinnen? Worstelen andere kinderen ook met deze vragen?

Halverwege haar toer langs de boeren besloot ze de beelden en verhalen te bundelen tot een boek. Dat boek is te bestellen via **https://metdepetrond.com**"

Andere genomineerde foto’s

Edith de Meijer-Berghuis
“De foto geeft een mooi beeld van de weidsheid van het buitengebied en van de betrokkenheid van de hele familie bij het werk op het platteland. De foto is genomen op de fouragehandel van de familie Berghuis. Elk jaar worden de percelen gecontroleerd op het vochtgehalte van het hooi of stro in de avonduren, om zo de planning voor de volgende dag te kunnen maken. Deze werkwijze wordt van generatie op generatie doorgegeven. Op de foto gaan moeder en zoon bij papa kijken hoe hij het stro aan het persen is.”

Jans Schulting
“Jong geleerd is oud gedaan! Deze foto is gemaakt tijdens Pinkenpop Festival Ansen. Hier wordt de jeugd betrokken bij het door de ouders georganiseerde Pinkenpop Festival. Zo hou je het platteland ook voor de toekomst leefbaar! Ontmoeting en ontspanning zijn cruciaal voor een leefbaar platteland.”

Henk van Raaij
“Een akker in Voorst (gemeente Oude IJsselstreek) van boer Jan Steverink uit Silvolde, met daarop de kegelvormige palen met de gedroogde bonen er op. Een deel van de afgemaaide planten is in voren gelegd, zodat de dorsmachine ze automatisch kan verwerken. De rest wordt handmatig met een riek in de aanvoer van de machine gelegd. Jan’s vrouw, een knecht en enkele buren helpen mee in het proces. Via een speciaal ontwikkelde dorsmachine worden de gedroogde planten opgerakeld en de gedroogde bonen gescheiden.

Nina Keurntjes
“Deze foto is gemaakt op een boerenbedrijf in Stokkum. Een bedrijf dat sinds kort, na een pauze van ongeveer 20 jaar, weer is gaan melken. Naast een kleinschalige boerderij winkel (de Wittenhorster) wil het bedrijf, met jonge boer Mans aan het roer, meer educatie geven over het boerenleven en mensen uitnodigen op de boerderij om zo meer te leren over bijvoorbeeld het melken en de koeien.

Een historische dag

Voorzitter Ellen Nauta maakte tijdens de Wintersessie op 6 december onderstaand statement

Dames en heren, ik mag u feliciteren. Wij mensen uit de regio, van het platteland, wij leven met elkaar in het beloofde land. Wij zijn de komende jaren het epicentrum van het overheidsbeleid. Er gaan de komende periode bussenvol kamerleden en bewindspersonen onze kant op komen. Gewapend met goede bedoelingen, met geld en met een bijkans onstilbare honger naar kennis over hoe wij hier, in de regio, de zaken aanpakken en wat de stad daarvan kan leren.

Je zou het bijna gaan geloven als je door de verkiezingsprogramma's van de partijen bladert bij de verkiezingen van twee weken geleden. Nooit was er de afgelopen 50 jaar meer aandacht voor de regio. De Boer Burger Beweging noemde het woord 'regio' zelfs 148 keer in haar verkiezingsprogramma,rekende Marijn Molema, bijzonder hoogleraar Regionale Vitaliteit & Dynamiek aan de Rijksuniversiteit Groningen, ons voor.

Mooi nieuws! Dus onze taak als P10 zit erop. Wilco Pelgrom heeft ons vanochtend meegenomen in het ontstaan van de P10, in onze oorsprong en de noodzaak ons als plattelandsgemeenten te verenigen en ons punt te maken in Den Haag. Vijftien jaar hard met elkaar gewerkt en nu we zijn klaar. Vandaag nog een borrel drinken en goed afscheid nemen van elkaar, want we gaan elkaar niet meer zien. Doel bereikt, mission accomplished, case closed.

Dat het verhaal van de regio zo tot de verbeelding spreekt, is niet vreemd. Het past misschien wel goed bij de TIjdgeest. We lopen aan tegen de **grenzen van de groei en** van ons **ongebreidelde geloof in de vooruitgang**. Als we over onze schouder kijken, zien we het **spoor van vernieling** dat we met ons vooruitgangsdenken hebben achtergelaten. Rendementsdenken,winst maximalisatie en aandeelhouderswaarde; vriend en vijand zijn het er inmiddels allemaal over eens dat de schaduwkanten van deze vooruitgangsgedachte ons hebben ingehaald. Schaduwkanten als individualisering, klimaatproblematiek en bestaansonzekerheid. Om er maar een paar te noemen.

Het is misschien wel deze context, die politici doet verlangen naar de regio,waar het leven nog heel gewoon lijkt. Vorige maand ging ik met onze koning op bezoek bij een ouder echtpaar in Hengevelde dat hun huis

verkocht onder de marktwaarde, omdat ze het gunden aan een jong stel uit dezelfde woonplaats. Daarna bezochten we samen het Kulturhus, waar honderden vrijwilligers tal van verenigingen in de benen houden en het jaarlijkse zomerfeest floreert. Dat zijn **verhalen** waar we naar **verlangen**.

Dat de regio ook tot de verbeelding spreekt, is waarschijnlijk ook een gevolg van **'Elke Regio Telt'**. Het rapport toonde ook nog eens aan dat Den Haag diezelfde regio de afgelopen schromelijk heeft verwaarloosd. Shame on you, dames en heren bestuurders! Die voelen inmiddels ook feilloos aan dat ze zich niet populair maken met de steken die ze hebben laten vallen. Als een **strenge juf** die de afgelopen jaren alleen de kinderen met de grootste mond voortrok en dat lieve, voorbeeldige kind dat bescheiden achter in de klas de zaakjes prima voor elkaar had, stelselmatig negeerde en daar plotseling op wordt betrapt. En het goede voornemen van die juf lijkt het nu eens helemaal anders te gaan doen.

Lieve mensen, ik vind het natuurlijk fantastisch dat we nu als regio op de kaart staan. En wat dat betreft is vandaag misschien wel een **historische dag**. We stappen met elkaar **een nieuw tijdperk** binnen. Dat waar onze oprichter Henk Aalderink 15 jaar geleden voor stond, voor het **benutten van de kracht van de regio** en **oog te hebben voor de kwetsbaarheid**, dat moment is nu hier. En ik denk ook dat nu de tijd is gekomen om dat waar we 15 lang jaar voor hebben gepleit, dat we dat gedachtengoed kunnen gaan verzilveren. Dus onze taak zit er nog niet op. Sterker nog, we beginnen pas. Nu gaat het pas **echt** beginnen. We staan op pole position en we kunnen gaan oogsten. Nu kunnen we onze achterban een nieuw geluid laten horen. Nu kunnen we de mensen in onze gemeenten, in de dorpskernen en het buitengebied die zich de afgelopen jaren in de steek gelaten hebben gevoeld als er weer een buslijn verdween, een huisarts ermee stopte of een ziekenhuis ging krimpen, mensen bij wie het sentiment overheerst dat 'Den Haag' er niet voor hen is, die mensen kunnen we weer laten voelen dat we het hier in Nederland samendoen; stad en platteland.

Natuurlijk hebben wij als regio de **wijsheid niet in pacht**. Hier weten we ook niet alles. Maar dat waar we als P10-gemeenten sterk in zijn, dat wat we te bieden hebben, in ruimte, in karakter en in ondernemingszin en eensgezindheid, in oplossingen, dat kunnen we nu allemaal **in stelling brengen om** gezamenlijk de handen uit de mouwen te steken voor een beter, mooier Nederland. In de stedelijke gebieden én op het platteland.

En hoe gaan we dit doen? Dat gaan we voor een deel vandaag met elkaar bepalen. Want vandaag staat in het teken van onze

> Onbedoeld hebben achtereenvolgende kabinetten de kansenongelijkheid tussen de inwoners in ons land vergroot.

agenda richting 2040. Op het gebied van verduurzaming, op het gebied van onderwijs, op het gebied van zorg. We gaan bepalen wat nodig is. En met die inhoud gaan wij **Den Haag helpen**. Maar **Den Haag** zal **zichzelf ook moeten helpen**. Want dit nieuwe **tijdperk** kunnen we alleen binnenstappen, als er een **paradigmashift** plaats vindt. Het is aan het kabinet om te stoppen met het vergroten van de kansenongelijkheid tussen de inwoners in ons land. Dat is niet zomaar gedaan. Het is een ingrijpende verandering die vraagt om een r**adicaal andere werkwijze** van kabinet én ministeries. We moeten voorkomen dat er weer enkele regio's extra aandacht krijgen of gekozen wordt voor een regiominister.

Wat ons betreft zijn de drie hoofdadviezen uit 'Elke regio telt' hiervoor leidend. En ik noem ze hier nog maar een keer.

1. Herijk de reguliere beleids- en investeringslogica van het Rijk; doe dus dat wat **nodig** is voor gebieden. Maak niet alleen sterker wat al sterk is.

2. Investeer in **langjarige programma's** voor regionaal economische ontwikkeling; Hiermee voorkomt Den Haag dat gemeenten steeds weer moeten investeren in projectvoorstellen om in aanmerking te komen voor tijdelijke gelden. Dat kost ons ongelooflijk veel tijd en we hebben al zo weinig mensen waarmee we het werk moeten doen. En de armste gemeenten kunnen ook nog eens niet meedoen omdat zij geen cofinanciering beschikbaar hebben. Juist die gemeenten hebben het vaak het hardste nodig.

3. Werk aan een **vitale relatie tussen regio en Rijksoverheid**. Nederland staat voor grote problemen, alleen samen kunnen we die aanpakken maar dan moet er wel sprake zijn van wederzijds respect en ruimte zijn voor innovatieve oplossingen en de kracht van de gemeenschap.

Wij zien grote bereidwilligheid in Den Haag om hierin stappen te zetten. En wij dringen aan op een lange termijnvisie met structurele middelen. Om een **eerlijke aanpak** waarin er voor **alle regio's** in Nederland gelijke kansen zijn. De beoogde kortingen op het gemeentefonds zijn in dat licht echt een slecht idee.

Tot slot

In die lange termijnvisies horen voorzieningen een belangrijke rol te spelen. Er zijn te veel voorzieningen verdwenen. Ook trots en gemeenschapszin verdwijnen hierdoor. Daarmee verdwijnt ook de spirit voor het samen oppakken van uitdagingen. Daarom hebben we nu samen met BZK een opdracht gegeven voor het ontwikkelen van een analyse kader voorzieningen, waarmee we een onderbouwde dialoog kunnen voeren over het onderwerp "(basis-)voorzieningen". Dit moet helpen bij het opstellen van de zogenaamde toekomstagenda's. We hopen dat het analysekader in januari beschikbaar is en dat we daarmee het nieuwe tijdperk voor plattelandsgemeenten ferm kunnen starten.

Aan ons zal het niet liggen. Als we in 15 jaar P10 iets hebben bewezen, is dat we als plattelandsgemeenten ijzersterk en bijzonder daadkrachtig zijn. Als de **inwoners van het platteland** iets hebben laten zien, is het dat ze beschikken over een enorme veerkracht waarmee ze om kunnen gaan met nieuwe uitdagingen. Laten we samen die veerkracht benutten. Laten we vandaag met elkaar deze **historische dag** vieren en morgen samen met elkaar het nieuwe tijdperk instappen.

Waar P10 zich de komende periode hard voor maakt

Nederland is relatief klein maar kent aanzienlijke regionale verschillen

Dat is een van de conclusies van Elke regio telt! Verschillen zijn er in geografisch en cultureel opzicht, maar ook als het gaat om de kansen die mensen hebben om een passende baan te vinden, om onderwijs te volgen op een goed bereikbare locatie en om gezond oud te worden.

Het rapport stelt vast dat rijksbeleid afgelopen decennia heeft gewerkt om sterker te maken van wat al sterk was. Er was weinig aandacht voor de dunner bevolkte en economisch minder sterke gebieden. Het resultaat: aanzienlijke en steeds oplopende verschillen in brede welvaart binnen Nederland.

Voor de grote transities hebben we iedereen nodig

De opstellers van het rapport constateren dat mensen in de regio zich niet gezien en gehoord voelen door de overheid. Terwijl grote transities in Nederland nodig zijn. En voor die transities – denk aan klimaatadaptatie, energietransitie, de zorg - is het nodig dat iedereen meedoet. Dat doen mensen pas als ze zich ook gezien en gehoord voelen.

Dus: samen aan de slag voor het versterken van de vitaliteit

Uit literatuuronderzoek naar leefbaarheid door de Wageningen University blijkt dat de achteruitgang van leefbaarheid zelfversterkend is. Het verdwijnen van de ene voorziening kan leiden tot het sluiten van de andere. Om zulke keteneffecten te stoppen, moet de overheid verantwoordelijkheid nemen.

Het vraagt bovendien om een andere manier van besluitvorming over voorzieningen op het platteland, zo laat het onderzoek zien. Vaak is de belangrijkste afweging of de kosten van een voorziening nog opwegen tegen de baten. Die afwegingen worden grotendeels door de aanbieder en buiten de politiek om gemaakt. De vervoerder beoordeelt of een buslijn rendabel is. Maar de aanbieder kijkt niet naar de effecten in de hele keten, terwijl die de inwoners juist hard raken. Zo verdwijnt met de winkel ook een plek van dagelijkse ontmoeting, en kan de fysiotherapeut geen praktijkuren aanbieden als er geen dorpshuis meer is.

Het gevaar is dat inwoners de motivatie verliezen om zich, eventueel samen met de overheid, in te zetten voor een duurzame leefomgeving en samenleving. Het is belangrijk dat alle lagen van de overheid, van Rijk tot gemeenten, de regie nemen. Samen met lokale bewoners, maatschappelijke instellingen en bedrijven moeten zij werken aan de vitaliteit van dorpen en het landelijk gebied.

Wat bieden wij?

De P10 nodigt Kamerleden en medewerkers van ministeries van harte uit op ons platteland te komen kijken. Wéét wat daar gebeurt en gebruik de kracht van het platteland! Tevens bieden wij bestuurlijke en ambtelijke expertise uit ons netwerk aan om mee te denken over de noodzakelijke veranderingen bij de beleidsvorming bij het Rijk.

Wat vragen wij?

Van het Rijk vragen we verstandig beleid.

1. Doe wat nodig is voor vitale gemeenschappen

Het is nu aan Den Haag om te stoppen met het vergroten van de kansenongelijkheid tussen regio's. Op veel fronten krijgen mensen op het platteland samen zaken voor elkaar. Deze kracht mag niet verloren gaan maar dat ligt wel op de loer als de ongelijkheid toeneemt en de mensen het vertrouwen in de democratische rechtstaat verliezen. Medewerking aan de noodzakelijke transities gebeurt alleen als mensen zich gehoord weten.

Het aanpakken van de ongelijkheid is URGENT en vraagt een radicaal andere werkwijze van kabinet én ministeries. We moeten voorkomen dat er weer enkele regio's extra aandacht krijgen of gekozen wordt voor een regiominister.

2. Volg de drie hoofdadviezen uit 'Elke regio telt' op:

1. Herijk de reguliere beleids- en investeringslogica van het Rijk; Doe dus dat wat nodig is voor gebieden. Maak niet alleen sterker wat al sterk is
2. Investeer in langjarige programma's voor regionaal economische ontwikkeling. Zo voorkom daarmee ook dat gemeenten steeds weer schaarse arbeidskracht moeten inzetten voor projectvoorstellen om in aanmerking te komen voor tijdelijke gelden.
3. Werk aan een vitale relatie tussen regio en Rijksoverheid. Nederland staat voor grote problemen, alleen samen kunnen we die aanpakken maar dan moet er wel sprake zijn van wederzijds respect en ruimte zijn voor innovatieve oplossingen en de kracht van de gemeenschap

3. Visie voor de lange termijn met structurele middelen

Langetermijnvisies voor regio's gericht op brede welvaart die samen met gebruikers van gebieden opgesteld worden. Onderwerpen die hierin in samenhang uitgewerkt moeten worden:

Zorg: hoe houden we de zorg ook in de toekomst bereikbaar en betaalbaar. Zeker ook in relatie met de (dubbele) vergrijzing op het platteland

Voorzieningen: Essentiele voorzieningen voor het vitaal houden van de gemeenschappen. Ontmoeting is hierin een belangrijk facet. Samen met het ministerie van BZK wordt gewerkt aan een analysekader voorzieningen

Landbouw: Ruimte voor innovatie, combinatie van meerdere functies en diensten op de landbouwbedrijven. De landbouw is naast voedselproducent ook een belangrijke Terrein Beherende Organisatie.

Bereikbaarheid: door afwezigheid van openbaar vervoer is dit een belangrijk vraagstuk.

Wonen: óók voor het evenwichtiger maken van de bevolkingsopbouw om de kracht van het platteland in stand te houden.

Energietransitie: ruimte voor lokale energie coöperaties, zodat zij samen met de gemeenschap kunnen bijdragen aan de energietransitie en de opbrengst van de energieproductie ten goede komt aan lokale gemeenschappen.

Klimaatadaptatie

Masterclass voor Kamerleden

De **regio** als **reddingsboei?**

7 februari 2024
Nieuwspoort
15.30 - 17.30 uur

Meld je hier aan

Hoe Den Haag en de regio samen kunnen optrekken in de grote uitdagingen van nu.

Berkelland | Schouwen-Duiveland | Opsterland | Westerveld | Borger-Odoorn | Hof van Twente | Hollands Kroon | Ooststellingwerf | Peel en Maas | Sluis | Hulst | Aa en Hunze | Bronckhorst | Medemblik | Goeree-Overflakkee | Midden-Drenthe | Twenterand | De Fryske Marren | Het Hogeland | Horst aan de Maas | Westerkwartier | Altena | Dinkelland | Tubbergen | West Betuwe | Leudal | De Wolden | Noardeast-Fryslân | Weststellingwerf | Veere | Dalfsen | Buren

Jouke Douwe de Vries treedt toe tot dagelijks bestuur P10

Tijdens de laatste Wintersessie werd Jouke Douwe de Vries, wethouder Sociaal Domein, Welzijn, Onderwijs en Financiën bij de gemeente Noardeast-Fryslân, benoemd tot lid van het Dagelijks Bestuur. Hij gaat aan de slag met de uitdagende portefeuille Sociaal Platteland.

Gemeenschapszin is zijn grootste drive; samen met het DB en het AB hij gaat hij zich inzetten voor zelfredzaamheid en organiserend vermogen op het platteland. Jouke Douwe is erg geïnspireerd door het IJslands model, dat hij naar De Fryske Mienskip Oanpak (Friese preventie aanpak) vertaalde. Het doel van de aanpak is een goede gezondheid en een gelukkig leven mogelijk te maken voor alle inwoners door middel van bewegen en ontmoeten. Met sociale activiteiten die geworteld zijn in de lokale gemeenschap.

“Onze gemeenschapszin is onze grootste kracht: samenredzaamheid en zelforganiserend vermogen. Maar wie zorgt straks voor wie als dorpsgenoten steeds ouder worden, van zorgbieder zorgvrager worden en er steeds minder jongeren zijn? Het is nodig om als Rijk, gemeenten en maatschappelijke partners te investeren in een stevige sociale basis met een sterk sociaal domein.”

Samenwerking P10 en onderwijsinstellingen

In de strategische visie van P10 zetten we onder meer in op een betere aansluiting van het onderwijs op de arbeidsmarkt. Komend jaar verstevigen we onze samenwerking met de onderwijsinstellingen. Daarmee sluiten we aan bij de bevindingen uit Elke Regio Telt. Ook in de regio is behoefte aan (technisch) goed opgeleide mensen. Hoe zorgen we voor gelijke kansen voor jongeren in de regio? Hoe kunnen we talent behouden en naar nieuw talent naar de regio trekken? Kunnen we zorgen voor structurele financiering voor de voor de regio vitale opleidingen (afstappen van de financiering per leerling).

Samenwerking tussen gemeenten en kennisorganisaties is nog niet vanzelfsprekend. Gemeenten geven aan behoefte te hebben aan meer kennis, maar hebben moeite om personeel vrij te maken voor begeleiding. Het onderwijs heeft behoefte aan de praktijk. Kortom, veel kansen om met elkaar aan de slag te gaan. De contacten zijn gelegd. Begin 2024 bespreken we met de regio hogescholen waar en hoe we elkaar kunnen versterken!

Colofon
Krant van het Platteland is een digitale uitgave van P10
Jaargang 4 - nummer 7 - januari 2024
Copyright © 2024 P10

Redactie: Tom Schooltink, Lydia van Santen, Simone La Brijn, Renée Kleywegt en Jaël Huijboom
Vormgeving en lay-out: Buro Open

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, geluidsband, elektronisch of op welke wijze dan ook, zonder schriftelijke toestemming van de uitgever.